श्रीमहाभारतं

॥ शल्यपर्व्व ॥

नारायणं नमस्कृत्य नरञ्चैव नरोत्तमं। देवीं सरस्वतीञ्चैव ततो जयमुदीरयेत्।

॥ जनमेजय उवाच ॥ एवं निपातिते कर्णे समरे सव्यसाचिना। अल्पावशिष्टाः कुरवः किमकुर्व्वत वै द्विज।
उदीर्य्यमाणञ्च बलं स्वकं दृष्ट्वा सुयोधनः। पाण्डवैः प्राप्तकालञ्च किं प्रापद्यत कौरवः।
एतदिच्छाम्यहं श्रोतुं तदाचक्ष्व द्विजोत्तम। नहि तृप्यामि पूर्व्वेषां शृण्वानश्चरितं मुने।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततः कर्णे हते राजन् धार्त्तराष्ट्रः सुयोधनः। भृशं शोकार्णवे मग्नो निर्व्विण्णः सर्व्वतोऽभवत्।
हा कर्ण हा कर्ण इति शोचमानः पुनः पुनः। कृच्छ्रात् स्वशिविरं प्रायाद्धतशेषैर्नृपैः सह। ५
स समाश्वास्यमानोऽपि हेतुभिः शास्त्रनिश्चितैः। राजभिर्नालभच्छर्म्म सूतपुत्रवधं स्मरन्।
स दैवं बलवन्मत्वा भवितव्यञ्च पार्थिवः। सङ्ग्रामे निश्चयं कृत्वा पुनर्युद्धाय निर्ययौ।
शल्यं सेनापतिं कृत्वा विधिवद्राजपुङ्गवः। रणाय निर्ययौ राजन् हतशेषैर्नृपैः सह।
ततः सुतुमुलं युद्धं कुरुपाण्डवसेनयोः। अभवद्भरतश्रेष्ठ देवासुररणोपमं।
ततः शल्यो महाराज कृत्वा कदनमाहवे। हतसैन्योऽथ मध्याह्ने धर्म्मराजेन पातितः। १०
ततो दुर्य्योधनो राजा हतबन्धूरणाजिरात्। अपसृत्य ह्रदं घोरं विवेश रिपुजाद्भयात्।
अथापराह्णे तस्याह्नः परिवार्य्य महारथैः। ह्रदादाहूय वेगेन भीमसेनेन पातितः।
तस्मिन् हते महेष्वासे हतशिष्टास्त्रयो रथाः। संरम्भान्निशि राजेन्द्र जघ्नुः पाञ्चालसैनिकान्।
ततः पूर्व्वाह्णसमये शिविरादेत्य सञ्जयः। प्रविवेश पुरं दीनो दुःखशोकसमन्वितः।
प्रविश्य च पुरं सूतो भुजावुच्छ्रित्य दुःखितः। वेपमानस्ततो राज्ञः प्रविवेश निवेशनं। १५
रुरोद स नरव्याघ्र हा राजन्निति दुःखितः। अहो वत विनष्टाः स्मो निधनेन महात्मनः।
अहो सुबलवान् कालो गतिश्च विषमा तथा। शक्रतुल्यबलाः सर्व्वे यत्राबध्यन्त पाण्डवैः।
दृष्ट्वैव तु पुरो राजन् जनः सर्व्वः ससञ्जयं। क्लेशेन महता युक्तं सर्व्वतो राजसत्तम।
प्ररुरोद भृशोद्विग्नो हा राजन्निति सस्वरं। आकुमारं नरव्याघ्र तत् पुरं वै समन्ततः।